

Nordatlantkontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

E-mail: nordatlantkontoret@jm.dk og juks@jm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
NVES@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

SAGSNR. 23/01434

5. JULI 2023

HØRINGSSVAR VEDRØRENDE FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF KRIMINALLOV FOR GRØNLAND OG RETSPLEJELOV FOR GRØNLAND

Justitsministeriet har ved e-mail af 7. juni 2023 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov ændring af kriminallov for Grønland og retsplejelov for Grønland (Initiativer mod digitale krænkelser, herunder forbud mod grooming, sidestilling af samleje med barn med voldtægt, tilsnigelse af samleje, religiøse lederes udnyttelse af religiøs afhængighed med henblik på at skaffe sig samleje m.v.).

Instituttet finder det positivt, at regeringen efter ønske fra Naalakkersuisut foreslår iværksættelse af strafferetlige initiativer mod seksualforbrydelser, herunder digitale krænkelser såsom grooming og sextortion rettet mod børn.

Instituttet har i øvrigt følgende bemærkninger til udkastet:

UDNYTTELSE AF PERSONER MED PSYKISKE OG KOGNITIVE HANDICAP

Instituttet anser det som positivt, at tilsnigelse af samleje eller andet seksuelt forhold sidestilles med voldtægt. Hermed afklares også retsstillingen for samspillet mellem voldtægt og tilsnigelse af samleje.

I forbindelse med den danske gennemførelse af sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt, gjorde instituttet opmærksom på, at der fortsat hersker tvivl om samspillet mellem den samtykkebaserede voldtægtsbestemmelse (straffelovens § 216) og kriminalisering af udnyttelse (straffelovens § 218).¹

---

¹ Institut for Menneskerettigheders høringssvar af 4. oktober 2022 vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven og

En tilsvarende problemstilling gør sig gældende for samspillet mellem kriminallovens § 77, stk. 1 (voldtægt) og § 78, stk. 1.

Efter kriminallovens § 78, stk. 1, dømmes for seksuel udnyttelse, den, der ved udnyttelse af en persons sindssygdom eller mentale retardering skaffer sig samleje med eller andet seksuelt forhold til den pågældende.

Problemstillingen bliver ikke nærmere behandlet i Straffelovrådets betænkning² eller i lovbemærkningerne til den samtykkebaserede voldtægtsbestemmelse³.

Uklarheden i samspillet mellem §§ 77, stk. 1 og § 78, stk. 1 medfører efter instituttets opfattelse en risiko for, at overgreb, hvor der reelt er tale om en voldtægt, fordi der ikke forelå et samtykke, bliver bedømt efter kriminallovens § 78, stk. 1.

Det er instituttets vurdering at de grunde, som anføres i lovforslaget for at sidestille tilsnigelse af samleje med voldtægt,⁴ også taler for at genoverveje, hvordan udnyttelse af en persons psykiske eller kognitive handicap til at skaffe sig samleje med vedkommende bliver kriminaliseret. Det kunne konkret overvejes at sidestille udnyttelse af en persons psykiske eller kognitive handicap med voldtægt på samme måde, som det nu foreslås at sidestille tilsnigelse af samleje med voldtægt.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler på denne baggrund:

- At Justitsministeriet og Naalakkersuisut foretager en analyse af samspillet mellem kriminallovens § 77, stk. 1, 1. pkt. og § 78, stk. 1, og genovervejer, hvordan udnyttelse af en persons psykiske eller kognitive handicap til at skaffe sig samleje med vedkommende kriminaliseres.

Der henvises til Justitsministeriets sagsnummer 2021-490-0325.

---

retsplejeloven, side 3-4, tilgængeligt her: [Høringssvar til lovudkast om initiativer med digitale krænkelse mv. \(menneskeret.dk\)](https://www.menneskeret.dk/lovgivning/horingssvar-til-lovudkast-om-initiativer-med-digitale-krænkelser-mv)

² Straffelovrådets betænkning nr. 1574/2020, side 143.

³ Folketingstidende 2022-2023, tillæg A, L 49, side 14.

⁴ Lovudkastets almindelige bemærkninger, punkt 2.6.2

Med venlig hilsen

Nina Vester-Andersen

FULD MÆGTIG